

A MUNKA

Megjelenik: Szombaton

Negyedévre 2 Pengő

Postacsokk: 28.744 sz

Apróhirdetések: szavankint
8 fillér, a legkisebb hírde-
tés 80 fillér.

Bányászors.

Hollandia Dél-Limburg kerületében, a heerleni bányakomplexumban az elmúlt hét végén súlyos bányászercsétlenség történt, melynek 16 halottja van, kik közül kettőt 7—7 árva sirat s a többi áldozat is mind nős és családos ember.

A napilapok elég részletességgel s meleg részvétellel közölték a katasztrófát, melynek leírása felesleges ismétlés lenne, de bennünk, kik a bányászorsnak közvetlen mozzanatszemléllői, tanúi s osztályosai vagyunk, a távoli bányakatasztrófák is nemcsak felebaráti, hanem rokoni, testvéri érzéssel fájdalmat és bensőséges részvételt keltenek, mert egyben felidéznek a mi bányásztöredékeink mostani nyomasztó helyzetét s kilátástalan jövőjét.

A bányakatasztrófák a természetnek, a földnek a társadalomhoz címzett figyelmeztetései, hogy a föld gyomrából napvilágra hozott kincsek több megbecsülést, igazságosabb elosztást érdemelnek meg s a feltett kincseket felkutató s felszínre hozó harcosokat, kiknek a természet láthatatlan elemeivel állandóan és keményen kell megküzdeniök a, társadalomnak kell megbecsülnie, támogatnia s jólétüket biztosítani.

A föld mélyében dolgozó bányász élete, vagy legalább is testi épségének kockáztatásával indul naponta munkába s ezenfelül állandóan ki van téve a sokfajta kórokozónak, melyek testét előbb-utóbb megtámadják, elkorvasztják, munkaképességétől megfosztják s mindezekért a társadalom semmivel sem kárpótolja, észrevétlenül elhalad mellett s eszébe sem jutna, hogy jólétének jelentékeny részét ennek a szurkos, piszkos, sáros ruhájú ember-társának köszönheti.

A sors különös ironiája, hogy a bátorság, elszántság, halálmegvetés mindig csak addig marad hősi erény, míg az emberiség legujabb s ezen erényeket feltétlenül igénylő vívmányait próbálja ki. Az ilyent

egy-két kísérletért, egy-kétszeri életkockáztatásért hősként ünnepli s anyagilag is kárpótolja, míg a naponta elkövetett hősiesség a megszokottság kódében nyomtalanul elvész s hogy ha még nehéz fizikai munkával is párosul, akkor mély társadalmi alárendeltséggé süllyed.

A bányász sohasem tartozott a jól fizetett munkás-kategóriába, de a munkaalkalmat mindig igyekezett kihasználni arra, hogy szorgos munkával s erejének teljes odaadásával szerény igényeit a keresménnyel ki-elégíthesse s rendszerint jelentékeny számú családját eltarthassa. Megcsönkítottságunk miatt azonban a szénkereslet is nagy mértékben csökkent, ennél fogva a munkaalkalom is kevesebb lévén, a bányász családokhoz bekopogott a nélkülözés, mely a 6—10 tagott számláló családnál, hol egy keresőre hárul az egész család eltartásának gondja, már megdöbbenően szomorú.

A bányavállalatok tőlük telhetőleg a legnagyobb jóindulattal és szociális megértéssel fáradoznak a bajok orvoslásán, de gyökeresen segíteni csak úgy lesz lehetséges, ha a kormányzat mielőbb megindítja beruházási programjának folyamatát, mely egyrészt a munkanélküli bányászoknak, más munkágban foglalkozást ad, másrészt a szénkereslet meglehetősen nagyobbodását fogja előidézni, melynek révén a megmaradt bányászság megfelelő munkaalkalomhoz jut.

A munkaalkalom megnövesztése természetszerűen kedvező kihatással lesz a már szintén agonizáló kisiparra és kereskedelemre, megindítja a normális gazdasági vérkeringést, mely egészséges folyamat révén megerősödik az emberekben az a magasztos Hit, mely a csonka hazából Nagymagyarország feltámasztásához fog vezetni.

Igy van összefüggésben egy távoli bányász-katasztrófa a magyar bányász sorsával és ennek révén édes Mindnyájunkkal.

ságát és ha Chamberlain angol külügy-miniszter mégis egyszerűen „nem”-mel felel ebben a kérdésben, akkor ez csak azt jelentheti, hogy valamilyen magasabb erőkről érvényesülnek és megtiltják a nyilvánvaló igazság elismerését és érvényesítését. Nagyon is valószínű, hogy a nemzetközi helyzet kialakulása és az e körül keletkezett nemzetközi viták elintézése körül szövődött szálak messze elvezetnek és ezeknek a szálaknak összefonódásából jött létre az a vontató köté, melyen most a francia külpolitika maga után vonja a hatalmas Anglia külpolitikáját.

Az is bizonyos, hogy a kisantant államok jól befészkeltek magukat az Európa sorsát intéző hatalmaknál. Nehéz őket most onnan kimozdítani. De mégis csak remélhető, hogy egyszer majd kinyílik a szemük a nyugati nagyhatalmaknak és észreveszik azt a nagy szakadékot, ami a hevenyészett balkáni államok és a régi történelmi országok műveltségi viszonyai és államfenntartó ereje között fennáll és keresni fogják még az alkalmat az igazságtalanságok jóvátételére.

A román állam alig néhány évtizedes fennállása alatt aligha érdemelte ki azt az osztatlan érdeklődést, ami minden elfogadható ok nélkül, területének okatlan nagyradagasztásában, a sokkal magasabb műveltségi fokon álló, nagy történelmi multu Erdély odacsatolásában nyilvánult meg. Az hogy Mária román királyné angol hercegnő, mégsem befolyásolhatja annyira a magyarok ellen az angol hivatalos politikát, mert hiszen az angol királyi családban egyszer talán megszólalhat még majd Rhédey Claudia grófnő vére is. A román királyi család botránya, a trónörökösnek tróntól való megfosztása, az a kínos hatást keltő magaviselet és siránkozás és az igazságnak brutalizálása, amit Románia képviselője nyíltan tanúsított a népszövetségben és az alárendelt kisebbséggel szemben való nemtelen bánásmód bizonyára megrendítette azt a szimpátiát, mit Londonban Románia valaha is megszerzett,

Hasonló a helyzet a másik balkáni kisantant államban, Szerbiában is. Ott is lejátszódott már a trónörökös kisémmiző procedura és ott is állandó forrongásban van a belső és külső politikai élet. A hatalmas Anglia külpolitikája ezt a kis, alig néhány évtizedes, viharos multu visszatekintő balkáni államot támogatja, melyben a nagynehezen megteremtett délszláv egység legműveltebb alkotóelemét, a horvátokat, a szerb kormánypárti képviselő a parlament nyílt ülésén, az angol lapok megállapítása szerint úgy lövöldöztet, mint a vadludakat. Szerbiában ezzel a vad lövöldözéssel végképen megbukott egyszer s minden-

Elhamarkodott válasz.

Bármennyire különösen hangzik, hogy a népek szabadsága nevében egyetlen egy nemzet önkénye szabhasza meg az államok határait, mégis nyilvánvaló tény az, hogy a középeurópai jelenlegi helyzet kialakulásának és fenntartásának egyes-egyedül oka a francia külpolitika tulságos sulyu követelése. Egyetlen más államnak sem áll érdekében a jelenlegi visszás helyzet fenntartása és az sem bizonyos, hogy csakugyan szolgálja-e a jelenlegi helyzet teljes mértékben a kitűzött célt. A történelmi fejlődés, a gazdasági, a néprajzi, a földrajzi helyzet egytől-egyig mind tiltakozik a középeurópai mesterségesen összetakolt helyzet ellen és csak a francia külpolitika ragaszkodik görcsösen, mint a fuldokló az utolsó szalmaszálhoz, a jelenlegi helyzet fenntartásához. Maguk az érdekelt államok érzik elsősorban a jelenlegi helyzetük tarthatatlanságát és talán már érzik azt is, hogy miképpen pattognak le egymásután az államokat összetartó pántok. Még maga a Népszövetség is vonakodik az új helyzet által teremtett kötelezett-

ségeinek teljesítésétől. Ez az utóbbi tény pedig már önmagában hordja az előzően reáharított rendelkezések elítélését.

Jogosan kelthet általános csodálkozást az is, hogy Anglia kormánya a helyett, hogy mérséklő befolyást igyekezne továbbra is gyakorolni szövetségeseinek, Franciaországnak, mindenesetre tulszabá vitt középeurópai politikájára, ugyszólván nyakló nélkül siet minden erejével oda-fűzni magát a francia külpolitika vontató kötelére és minden meggyőzéstől és politikai mérlegeléstől elzárkózva egyedül a kisantant érdekeinek iparkodik mindenképpen kedvezni. A balkáni lelkiismeretlenség és elvadultság támogatása pedig minaesetre elég nagy önmegtagadást kíván az emberi művelődés vezető helyén álló angol külpolitika irányítótól.

Az optánsperben elfoglalt magyar jogi álláspont nyilvánvaló igazsága előtt ma már nagyon bajos szemet hunyni, mert hiszen világszerte a legelőkelőbb politikusok és legkiválóbb nemzetközi jogászok tömegesen hirdetik messzehangzó szóval annak cáfolhatatlan igaz-

A MUNKA TÁRCÁJA

Mit akart az őrnagy?

Angolból átdolgozta Teörcökné Aranyi Mária.

Varton Imrének nem volt más rokona, mint egy magabazárkózott, mogorva agglegény nagybátyja. A nagybácsi őrnagy volt és nem állhatta a női társaságot. Imre egy napon mégis azzal a kíváncsisággal állt elő, hogy nagybátyja hagyja el remetei magányját és látogassa meg Blackéket, mert az egész világon nincs párja Black Agathának, akit Imre feleségül akart venni. Már a kezét meg is kérte özvegy édesanyjától és most úgy illelék, hogy a két család tagjai ismerkedjenek össze. Az őrnagy nagyot sóhajtott:

— Hát igazán meg kell lennie annak a látogatásnak? — kérdezte. — Tudod, hogy mennyire nem szívelem a női nemet.

— Bizony, a társas illem úgy kívánja — felelte Imre. — No haragudjék rám, édes bátyám, hanem jöjjön velem, mert még utóbb megsértődik jóvendő anyósom.

— Brr... anyósi! — rázkódott össze az őrnagy. — Hanem hát menjünk. — Diszbe öltözött és elindultak.

Agatha és az anyja elébük jöttek az előszobába és őszinte szíveséggel tessékelték az őrnagyot befelé. Az őrnagy leült és szemügyre vette a hölgyeket. Agatha széke volt, haja lágyan omlott fehér homlokára, szemé gyökeresen mosolygott az őrnagyra.

— Helyes kislány — állapította meg az őrnagy — csak egy kicsit sovány. Önkéntelenül Blacknére nézett. Ez már nem is olyan sovány és amellet éppen olyan szép széke a haja, mint a lányának.

Blackné ezalatt fényes ezüst tálcán maga hozott otthon készült limonádét és tortát. Az őrnagy megitta a limonádét, de a tortából nem kért. Blackné azonban szeretetreméltóan nőgatta:

— Itthon készült, de azért nagyon jó.

Az őrnagy engedett a csábításnak, megkóstolta a tortát és még egy szeletet kért. Mikor pedig elbucuzott, katonás őszinteséggel vallotta be:

— Igen örülök, hogy megismerhettem. Valóságos esemény ez az én sivar agglegény életemben.

Legközelebb már nem került nagy

fáradtságába Imrének, hogy a őrnagyot Blackékhez szállítsa. Legkezelebb ebédre voltak hivatalosak. Az ebéd pompás, a társalgás szellemes volt.

— Milyen furcsa — vallotta be magának az őrnagy, — hogy sohasem gondoltam eddig arra, milyen kellemes lehet, ha az embernek olyan felesége van, ki jól tud főzni.

Őszintén szólva, az őrnagy eddig egyáltalában nem gondolt házasságra, de most az új ismeretség elmékedővé tette. Rossz gyomra is sürgette, hogy döntésre vigye a dolgot. Azzal kezdte, hogy a házasság féloldali szerződés és leghelyesebb, ha a szerződő felek tisztán látják a feltételeket. Blackné figyelmesen hallgatta az őrnagy fejtegetéseit és amikor befejezte, szeliden így szólt:

— Azt értsem talán a beszédéből, hogy megtisztelő választása azért esett rám, mert jól tudok főzni?

Az őrnagyot kissé meglepte a kérdés. Nem várta, hogy ajánlatából éppen csak ezt érezze ki az özvegy. De mivel már belekerült a csávéba, ki akarta vágni magát és még jobban belekerült, amikor bevallotta, hogy az özvegy főztjének nem kis része van elhatározásában.

— Oh, akkor sajnálom, kedves ör-

nagy — mindta Blackné — ön nagy tévedésben van. Az ebédet, amely úgy izlett önnek, Agatha főzte. Tudja, Agatha főzőiskolai növendék és azt akarta, hogy itthon is kipróbálja tudományát. Imre tudja ezt és azt hittem, hogy elmesélte önnek.

Az őrnagy családóttan nézett az özvegyre, zavartan megtörölte a homlokát és egyideig hallgatásba merült. Azután hirtelen a térdére csapott és így kiáltott fel:

— Az ördögbe is! Azt hittem, hogy jó szakácsnőre vágyom és csak most látom, hogy nekem feleség kell. Nekem maga kell! Nem bánom, ha meg sem tudja különböztetni az uborkát a káposztától!

Estefelé a fiatalok a kertben sétáltak. Az özvegy és az őrnagy magukra maradtak a szobában. Leültek egymás mellé a pamlagra és egyideig nagyon boldogan hallgattak. Talán arra gondoltak mind a ketten: jobb később, mint soha. Az özvegy egyszerre megszólalt. Elpirult szégyenkezett, de azért a hangja mégis kötekedően csengett:

— Azt hiszem, elfelejtettem megemlíteni magának, hogy annak a főzőiskolának, amelyben Agatha főzni tanul, én vagyok az igazgatónője.

korra az állami centralizmus gondolata. Sándor király most már ismét kénytelen a hírhedt Narodna Odranához fordulni és annak támogatásával próbálja megmenteni a düledező szerb államot. Szomorú beismerése ez annak, hogy a szerb államcszeme megalapítója és fenntartója nyilvánvalóan ez a hírhedt szervezet, mely annakidején bálálózta földalatti összekövésével a szláv területeket, megszervezte a sara-jevo-i tragédiát és kirobbantotta a világ-háborút.

Elismerjük, hogy Angliának sok baja van Keleten, Kínában, Indiában és Egyiptomban és ezeken a távoli világrészekben egy nagyhatalom támogatására szorul, de hogy ennek ellenszolgáltatása képen, miért veszi nyakába a franciák kedvéért, a műveletlen és elvadult balkáni népeknek támogatását, a magas műveltségi fokot álló nemzetek feldarabolásával és balkáni igába hajtásával, — ez már valóban felülmúlja az emberi műveltségről és értelméről alkotott fogalmakat.

Nem adhatjuk fel mégsem azt a reményt, hogy még megszilárdulhat az a merev gesztus, amivel Chamberlain válaszolt a magyar optikus ügyében hozzá-intézett jóakaratu érdeklődésre és kapacitásra és "megenyhülhet az a határozott "nem" amit kimondott, mindenesetre kissé tulságosan elhamarkodva és talán bizony egy kissé megfontolatlanul is.

Hirek és különféle

Személyi hírek. Szántay István államfőnök, lapunk felelősszerkesztője egy hónapi nyári szabadságát megkezdte.

Kovács Zoltán segédlelkész, akit Budapesti szentelek pappá júniusban, a rozsnói püspökség Karancseszibe disponálta. Az új segédlelkész f. hó 18-án foglalta el helyét.

Eljegyzés. Madarassy Fekete Alfréd lapunk munkatársa f. évi június 28-án tartotta eljegyzését Hubert Ibolya Máriával Budapesten. Minden külön értesítés helyett.

Keresztényszocialista népgyűlés. Holnap (vasárnap) d. u. 3 órakor a Róm. Kath. Olvasókörben nyilvános népgyűlést tart a szénmedence ker. szocialista munkássága. A központból Csik József és Töbör János képviselők érkeznek le, hogy beszámoljanak egy parlamenti szociális, mint a szakszervezeti munka jelenlegi stádiumáról. E helyen is mindenkit meghív a ker. szoc. csoport választmányja.

Megnyílt a mozgószínház. A színészek előadása és a mozgószínház helyiségeinek belső tatarozása miatt 2 hónapig szünetelt előadások megkezdődtek. Az épület külső tatarozása az előadások megtartását nem akadályozza. A helyiség bizony rászorult már erre a tisztogatásra.

Építkezések a trianoni határon. A levegő tele van a közeli határ-átváltozás öröndetes reményével. Nálunk is, a tulsó oldalon is erősen biznak az igazságtalan határok küszöbön levő megváltoztatásában. Mégis mit látunk, úgy magyar mint cseh részről a végleges berendezkedést. Somosközfalun a Máv. nagyszerű tisztviselői, segéd és altiszt lakóházakat épített, hivatalos helyiségeket, még a cseh fináncok részére is, amibe a cseh ugyan nem mer bemenni soha. Somos másik végén a csehek építettek határőr lakóházakat az út mellett. Mindezen látvány szomorúsággal tölti el a magyar lelkeket, mert eliben sokan a hivatalos és eszerint illetékes hatóságok fellépését látják, mint amelyek a közeli határmegváltozást nem remélik. (Csak hadd építsenek a csehek, mert bármilyen szépen jól is fognak ők lakni, ha egyszer eldördül az első magyar puska, itt hagyják ők csapat, papot. Szerk.)

Nagy vásár. 18. és 19-én országos vásár volt városunkban. Első napon állatvásár, második napon kirakodó vásár. Miként csaknem minden ilyen alkalomkor, úgy most is az első napon hatalmas eső zavarta meg a vásárt. A kirakodó vásár az ő látványosságával és látzólagos olcsó árával mindig mozgalmasabb, mint az elsőnap. Az állatvásáron a következő felhajtások voltak: Felhajtott szarvasmarha 589, eladatott 165; felhajtott ló 304, eladatott 63; felhajtott juh 1253, eladatott 560; felhajtott sertés 341, eladatott 191; felhajtott összesen: 2488, eladatott összesen: 979 állatt.

Nagyarányu ékszerlopás Páradon. Az elmúlt napokban ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak Emmerling Adoli nyaraló Erzsébet-szálló első emeleten levő parádfürdői szobájában és az ott talált összes ékszereket, briliáns gyűrűket, gyöngykorokat, aranyláncokat magukkal vitték. A kárt 16 ezer Pengőre becsülik. A lopással két fiatal embert gyanúsítanak, kik már napok óta a szálló folyosóján ólálkodtak. Az ékszerlovajok után széleskörű nyomozást indítottak a nyomozóhatóságok.

Leghorn-tyúk 250 tojást ad évenként. Az újszegedi Árpád otthon modern költőgépekkel felszerelt baromfi-tenyésztést tart fenn. A tenyésztés munkája oly sikerrel jár, hogy ma már a farmon egy Leghorn-tyúk 250—280 tojást is ad évenként. Az ideci piaci árakat tekintetbe véve a telep 400 tojó tyúkjának körülbelül 10 000 brutto hasznót eredményezett, aminek legalább 25%-a feltétlenül tiszta haszonnak marad.

Felhívás Vitézi telekért folyamodókhoz. Sok kérdezősködésre ez alkalommal körölkö, hogy mindazok, akik vitésítés végett folyamodni óhajtanak, kérvényeiket lehető leghamarabb terjesszék be. A feltételek a Kis Káté szerint most is ugyanazok, mint azelőtt volt. Salgótarján Város Vitézi Hadnagya.

„Éme” alakuló közgyűlés János-aknán. F. hó 15-én délután tartott az Ebredő Magyarok Egyesülete alakuló közgyűlést János-akna bányatelepen nagy-számu halgatóság mellett. A gyűlésen tetteken megjelentek a félrevezetett nemzetközi szervezetek tagjai is, akik azonban a szónokok beszédeinek hatása alatt mindjobban észrevehetően, megbarátkoztak a nemzeti gondolatot képviselő „Éme”-vel és mire a gyűlés véget ért már nagyon sok tüntetőn kitűzött vörös szegfű lekerült a gomblyukakból és teljes odaadással vettek részt a gyűlést bezáró himnusz eléneklésében. A gyűlés végén megalakult a János-aknai helyi csoport 82 taggal, akik az ideiglenes vezetőséget is megválasztották. F. hó 22-én délután fél 3-kor Salgó-bányatelepen tart az „Éme” taggyűlést.

Megkezdtek a selyemgubók bevéltését. A háboru utáni években fellendült a selyemtenyésztés és sokak számára jól jövedelmező foglalkozássá vált. Az idén a termés úgy mennyiségileg, mint minőségileg jól sikerült és a gubók bevéltését Keckskemén és környékén már meg is kezdték. Az elsőrendű gubók bevéltési ára kg-ként 2.80 pengő, a másodrendűké 2 pengő, de a selejtes árúért csak 16 fillért fizetnek kg-ként. Érdekes, hogy némelyik tenyésztő külföldről hozat selyemhernyót, sőt van olyan is, aki bagdadi selyemhernyókat hozat be, és ezeket hazai fajtával keresztezte. A selyemtenyésztés fellendülése következtében általános lett a panasz, hogy kevés az eperfa és ezért a vidéki városokban nagyszámu új eperfák ültetését tervezik.

Helyreigazítás. A Salgótarjáni Ipartestület nyári tancmúltsági felülfizetési listájából sajnálatos tévedés folytán kimaradt Krajcsócs Gyula salgótarjáni sütő mester 20 (husz) pengős felülfizetése. Annál is inkább igazoljuk helyre e tévedést, mert fent nevezett köztisztviselőben és szeretetben álló sütőmester minden nemes és szép ügynek buzgó pártfogója. Pál Dezső férfi szabó mester 8 (nyolc) pengő felülfizetést adott.

Az iparostársadalom helyzete. A iparostársadalmi kecskeméti körzete népes gyűlést tartott legutóbb Ókésken. A gyűlésen Frühlirh Máttyás országgy. képviselőtette az iparosok helyzetét és megállapította, hogy a viszonyok annyira rossz-szabodtak, hogy 100 iparos közül 67-nek már nincsen segédje. Kifogásolta továbbá, hogy míg a gyáriparban egy alkalmazott után átlag 670 P az állami hitel, addig a kisiparban fejénként mindössze 16 P jut.

Befalazzák a pozsonyi Petőfi-szobrot. Az annak idején ledöntött Petőfi-szobor eddig egy garázsban volt elhelyezve, de mivel itt nem látták a szoborrészeket biztonságban, átszállították a marhavásártérre, ahol egy faalkotmányba helyezték el. Mivel a városi tanács a fabódét nem találta tűzbiztosnak, tegnap oly értelmű határozatot hozott, hogy kőfallal veszi körül és a kőfal és bódéfal közötti részt homokkal töltik ki. Tehát a Petőfi-szobor a hős csehek jóvoltából jól el lesz temetve a kíváncsi szemek elől.

Mozikóban a szociáldemokrata-kommunista, véreskező kormányrendszer

van uralmon. A sajtó és szólásszabadság marxi értelmezésének rettenetes gyakorlati példáját látjuk ott, ahol ezerszáma gyilkolják le az ellenvéleményen levő polgárságot és munkásságot. Az új elnökválasztás nem jelentett rendszerváltozást, csak személyváltozást s az elke-seredettség kioltotta az új elnöknek: Obregonnak életét. Bizonyára ez az eset csak súlyosbitani fogja a nem vörös érzelműeknek amugy is szomorú helyzetét, amelynek borzalmassága felnyitotta még azok szemét is, akik szerettek volna valami emberit, nemeset, — ha nem is sokat, felfedni a marxi örület gyakorlati alkalmazásában. A szadista hajlamu diktátorok állati kegyetlenkedése az orosz szovjet véres uralmának utánzását jelenti.

Kaptuk az alábbi levelet.

Felhívjuk az illetékes tényezők figyelmét a salgótarjáni uszodában uralkodó állapotokra, amelyek az egészség-ügy, tisztaság és sport követelményeivel egyaránt ellenkeznek. A víz már beeresztéskor zavaros, abból a mélyebb részeken több ujnyi iszap rakódik le, ami a tároló medencében való fürdés és a szűrőszervezet hiányának következménye. A víz színén csiborok és szemnyi tömegű rovar-álcaák uszkálnak. Szemétkosár és zuhany az uszodában nincs, minek folytán a homok tele van ételmaradékkal, cigarettavéggel, hogy a kövekről és apró csigaházakról ne is szóljunk. Ezt a piszkos homokot a fürdőzők testükön hordják széjjel és viszik be a vízbe, annak további elpiszkolódását okozván. Ugródeszka nincs, tehát a fürdőzők a gyenge korlátokról ugrálnak a vízbe, amelyről vagy leesnek, vagy az letörnek alattuk. A kabinok száma elégtelen. Ha valaki uszodát létesít, kötelessége annak jövedelmén kívül tisztességes felszerelésről is gondoskodni. Dr. Zemplényi. (Két héttel ezelőtti felszólamlásunkra vonatkozólag, mely az állandóan közös és drága uszodarendszer ellen foglalt állást, íme egy újabb súlyos panasz! Tudunkkal még azon az egy délelőttön is, mely a férfiak részére van fenntartva, nők is fürödnek, állítólag a férfiak engedelmével. Engedélyt nem adhat csak a városi tanács! Erősebb ellenakcióra van szükség, ha a vak üzleti haszonon kívül, a közönség szerény óhaját senkisémmel tántolyolja. Szerk.)

Az újpesti m. kir. állami fa-és fémipari szakiskola az épület-, butorasztales, esztergályos és fadaragás (diszítő szobrászat), továbbá az épület-és géplakatos iparok számára képzett iparosképző iskolát nevel, kik gyárak és üzemek előmunkásai, művezetői, végül önálló iparosokká lehetnek. A felvételre jelentkezés személyesen, vagy az igazgatósághoz címzett bélyegmentes kérvény alapján minden év július 31-ig eszköz-lendő; a kérelmezők a felvételtől írásbeli értesítést nyernek; a beiratások ugyan-csak minden évben augusztus 26, 27 és 28-án vannak.

Magyar Egyesületek Könyve. Egy rendkívül érdekes, újszerű könyv fog az ősz folyamán az összes magyar országos intézmények és szövetségek támogatásával és közreműködésével megjelenni. A Magyar Egyesületek Könyve lesz ez a hatalmas munka, mely az egyesületi vezetők, a társadalmi életben tevékenykedő lelkes és önzetlen magyar polgárok közérdeke, sok fáradságot igénylő munkáját akarja megkönnyíteni, amikor

gondosan összeválogatott közleményeiben az egyesületi élet legkülönbözőbb területein felmerülő kérdésekben részletes, gyakorlati tanácsokat és utbaigazításokat ad. A magyar társadalmi élet kiválóságai és gyakorlati szakemberei fogják írni e könyv cikkei, amelyek felölelik a legkülönbözőbb társadalmi szervek kulturális, társadalmi, gazdasági és szociális tevékenységét. A társadalmi munka jelentősége, az egyesületek szervezése, vezetése, a gazda az iparos, a kereskedő szervezkedése, az érdekképviselők, a szövetkezetek jelentősége, egyesületi székház létesítése, működvelői előadások és ünnepek rendezése, a magyar tánc, a népviselet, magyar dal, a magyar zászló, az egyesületi élet a megszállt területeken, jó és hasznos könyvek. stb., nagy vonásokban ezek a főbb témái a Magyar Egyesületek Könyvének, mely az utóbbi években nagy mértékben fellendült társadalmi munka egységesítését, a nemzeti céloknak az egyesületi élet útján való szolgálását, a magyar nép társadalmi nevelését fogja nagy mértékben elősegíteni. A Magyar Egyesületek könyve ezen kívül tartalmazni fogja az összes Magyarországon működő országos intézmények és szövetségek ismertetését, azonkívül pedig az alapszabályokkal működő egyesületek címtárát. E nagy szabású magyar munka szerkesztő bizottsága a napokban alakult meg és annak megbízásából a Magyar Egyesületek Könyvének szerkesztési munkálatait Radnóti István, a Faluszövetség titkára végzi. A Magyar Egyesületek Könyvének szerkesztő bizottsága ez uton is felkéri az összes egyesületek, körök, társadalmi szervek vezetőit, hogy egyesületiknek, e könyvben való megörökítése céljából és az egyesületi címtár teljessége érdekében, minél hamarabb jeleentsék be egyesületük működési adatait a Magyar Egyesületek Könyve szerkesztőségének e címére: Budapest, IX., Bakáts-utca 8. III. 17.

Kevés az építkezés, csekély a téglafogyasztás. Az előző évvel szemben szűkebb keretek között mozog az idén az építkezési tevékenység, habár a lakásszükség még mindenfelé igen nagy. A téglafogyasztáson is meglátszik, az építkezés csökkenése. Az év első felében a kartellban tömörült téglagyárak mindössze csak 50 millió téglát tudnak eladni. Tekintetbe véve, hogy mindig az év első felében szoktak a nagyobb megrendelések lenni, arra a következtetésre jutunk, hogy az idén az egész évben 100 milliót sem fog elérni a téglafogyasztás a tavalyi 146 millióval szemben. A vontatott építkezési kedvet azzal magyarázzák, hogy nehéz kölcsönhöz jutni. Remélik, hogy az év második felében mikor a beruházások következtében sok pénz kerül a gazdasági élet vérkeringésébe, az építkezési tevékenység is fel fog lendülni.

A rózsák városában. Nekem jutott az a megtisztelő megbízatás, hogy a magyarországról induló zarándoklások hivatalos rendezése engem küldött ki Lisieuxbe, hogy ott a rózsák városában készítem elő a magyarok nemzeti zarándoklását. Páris... Már rég elhagytuk Európa egyik legnagyobb világvárosát és a forró júliusi napon röptve visz minket az expressz Lisieux felé. A világváros zaja itt elül. A vonat megáll és több zarándokkal együtt én is elfogódó lélekkel szállok ki arra a helyre, annak a vá-

Csak akkor Dorco
Ha rajta a Dorco
Különben nem lehet
DORCO
csak más,
Ha védjegyet nézi,
Nem éri blamázs.

rosnak kőköcskaira, ahol nem is olyan régen a rózsák szentje, kis szent Teréz lépegetett. Itt vagyok végre. A lelkem és szívem tele van azzal a bájos, sok történettel, amely a kis szentet az új kor tiszta lelkét körül veszi. Lisieux. A város egy kis igénytelen, de annál megkapóbb és szeretetteljes. A házak, a köfalak, a kis kertek mindmennyi emlékei a mult századnak és bátran elmondhatjuk erről a szépséges helyről, hogy Normandia legszebb helye. Nem is olyan messze az állomástól beláthatatlan sorokban menetelő zárandokokkal találkozunk, akik áhitatos szívvel, megtisztult lélekkel sietnek a cél felé, hogy odaboruljanak a kis szent Teréz hamvait őrző koporsóhoz. Már itt is vagyok. A kis kanyargós utcában. Feltűnik a templom előtti téren a kis szent hófehér márványszobra, körülveve illatos virágok ezreivel. Egy percre megállok a szobor előtt és az ájtatos zárandokcsereg ajkán felharsan az ének... kis szent Teréz, légy közbenjárónk és segíts meg minket... Innen bemegyek a templomba, letérek és imádkozom. A főoltárnál van a rózsafakoporsó, amely egy üveg vitrinben van elhelyezve. A koporsó felett azurkék párnán nyugszik az élethűen elkészített viaszalak, karmeliták egyszerű ruhájában. A mosolygós arc homlokát rózsakoszoru övezi. Balkezeben feszület, jobbjaiban pedig tartja azt az aranyrózsát, amelyet a Szent-anya ajándékozott. Utána átmentem a relikviák termébe, amelynek közepén ott látjuk a kis szent életnagyságu képét. A természet üvegszekrény veszi körül, amelyek kis szent Teréz emlékeit őrzik. A velem együtt érkező zárandokok lelkükkel simogatják az emlékeket, könnyezve-meghatódva nézik azokat a néma tárgyakat, amelyek annyit, oly sokat beszélnek a kis szentről. Ide várják a magyarokat. Az első magyar nemzeti zárandoklás Lisieuxbe szeptember 5-én indul. Érinti München, Páris. Innen tovább utazva mennek a zárandokok Lisieuxbe. Lisieux-ból visszatérnek Párisba, majd visszafelé utjukban Baselt, Zürichet és Wient érintik. Résztvételi díj III. osztályon 330 Pengő, II. osztályon pedig 500 Pengő. Jelenkezni a zárandoklásra az Országos Katolikus Szövetségnek lehet.

Szünőben a trópusi hőség. A hetek óta tartó rettenetes meleg, mely miként az elmúlt tél hidege is, hullámszerűen érkezett hozzánk. Enrőpában sok áldozata van ezen afrikai hőségnek, melytől csak a budapesti angolkertben lakó abessziniai feketék nem szenvedtek, akikről azt halljuk, hogy megszöktek, mert a nekünk csaknem elviselhetetlen hőségben ők fáztak és takarókkal kellett védekezniük a megfázás ellen. Eszünkbe jut e témánál, hogy mi szegény magyarok ezen hideg és meleg hullámot szívesen eltűnénk, ha utána egy olcsósági hullám is ellátogatna ebbe a drága országba, ahol az árak mindig csak nőnek. Csupán a fix fizetésű tisztviselők és munkásság jövedelme áll rendületlenül egy helyben, — ha ugyan még nem redukálják ügyes és ötletszerű kalkulálásokkal, miként ezekről értesültünk.

A salgótarjáni Máv. összes szolgálati főnöksége által július hó 1-én a Kőszegi árvaház javára megtartott vasutas nap úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból fényesen sikerült. Felülfizetési szívesek voltak: Salgótarjáni takaréksz. Ender A. 19 P., Dorozsnyák 10 P., Molnár F. Bacsó, Donászi, Kromek 5—5 P., Szántay István, Bori, Brünner 4—4 P., Barabás J. 3 P., Szénási, Simonics, Zomor J., Pacsmár J.; Tóth Antal Bola, Bencsik L., Gyöngyösi, özv. Perényiné, Gyuresik, Hofman, Rokita J., Hankus 2—2 pengő; Nagy J., Varga G., Komerszka, Letlinger Albert Márton, Varga, Leferholcz, Varga István, Szókis Ferenc, Miklós Florián, László Lajos, Telek J., Bene István, Ferik András, Hargita, Ulrik A., Zatrak János, Károly, Kovács, Szőke, Gaál József, Molnár Béla, N. N., N. N., Hegedűs Mihály, Fehér János, Balázs Kálmán, Kozma Illés, Csongrády, Mustó F., Pap István, Fülöp István, Márkus J., Uglar Sámuel, Szabó János, Mihalik, Balázsovits, Zerola, N. N., Varga Gáspár 1—1 P.-öt. A rendezőség ezúton nyugtázza köszönettel a felülfizetéseket.

Ócskaruhák királya. Amerikában mindennek van királya, — vasutnak, autónak, acélnak, husnak és a legkülönbözőbb használati tárgyaknak. Sőt a régi ruháknak is van királya. A neve Max Deitchmann a négy évvel ezelőtt, mint handlé kezdte. Ma három palotája van a

Autosyphon tulajdonosok figyelmébe!

Tudomásunkra jutott, hogy igen sok autosyphon készülék áll használaton kívül jelentéktelen hibák, vagy alkatrészhiányok folytán. Ezért elhatároztuk, hogy ezen használaton kívül álló készülékeket igen tisztelt vevőinknek díjmentesen javítjuk meg s csupán az esetleg szükséges alkatrészeket számítjuk fel a teljesen jelentéktelen összeget kitevő önköltségi áron, amennyiben a készülékeket f. hó végéig gyártelepünkre, **Budapest, VI., Petneházy ucca 21/23 sz. alá** bérmentve beküldik. Amennyiben az üvegtest és annak gallérja hibátlan, úgy elegendő csupán a syphonfejet beküldeni.

Auto-Syphon r. t.

Megérkezett a rossz utak „KIRÁLYA“

az új 1928.-as

MÉRAY

motorkerékpár.

Műszaki útjások:

Dupla bölcsővázban

beépített világhírv JAP motor. Hármass erősitő első villa, dupla rugózás, beépített 30 Vattos Magdinos Bosch világítás, cserélhető kerekek, stb. Megtekinthető **Hj. TIMARÓCZKY SÁNDOR** üzletében, Salgótarján, Erzsébet-tér 491. sz. Kedvező részletfizetési feltételek. Ugyanott a világhírű **CASTRÓL** motor olaj kapható.

bár még most is ócskaruhával kereskedik, de ő maga 150 dolláros új ruhát visel. Hogy miképp vitte fel az isten a dolgát? Rájött azon egyszerű igazságra, hogy a halott ember nadrágot nem visel. Naponta végigbongészta az újságok halálzónáit, rovatát s ügynökét küldte a szomorú özvegyhez. Az eljárás mindig ugyanaz volt. Az ügynök megmagyarázza neki, hogy nem a ruhát teszi az embert, pláne a halott embert. Erre alkudozni kezdenek s az ügynök poton áron megvásárolja a boldogult garderobjának egy részét. Deitchmann nem kereskedésben, hanem tözsdén adja tovább a régi ruhát. A ruhátözsdé-teremben az ülések 20—25 dollárba kerülnek. A 25 dolláros ülések az ablak mellett vannak, ahonnan a vevő tisztán látja, hogy a kérdéses ruhadarab hol lyukas. Eleinte rettentő verekedések folytak a tözsdén, a tözsdetárogok csak úgy tépték egymás kezéből az értéknadrágokat, mignem Deutchmann rendet teremtett, hogy akármelyik tözsdének becsületére válnék. Hogy mi történik a régi ruhával? Hajórakományokba szállítják a világ legegzenekes részére. A Deitchmann cég ma már mindennemű ócskaruhával kereskedik s mindenkit ellát igénye szerint. A nadrágokat Törökországba küldi. A mellények Indiába vándorolnak, ahol hideg eső esetén 3—4 mellényt viselnek a benszültöttek. A kabátok Afrikába utaznak, minthogy az ottani szemérmelen divat legfeljebb a felsőtestet takarja. A frakkot és a cilindert a kannibál törzsfőnökök részesítik előnyben, míg a cipő a délafrikai feketék között örvend kelendőségnek. Nincs olyan rongy a világon, amit valaki használni ne tudna — adja közre Deitchmann üzleti mottóját. — Csak a halott és, akinek már nadrág se kell.

KIS SPORT-LEKSZIKON.

All round (angol oal raund) az a sportoló, aki többféle versenyben ér el jó eredményt. Ambo (latinul annyit jelent: mind kettő, a vívósportban pedig azt a helyzetet, amikor a versenyzők ugyanabban a pillanatban szabályosan érintik egymást a karddal stb. Assaut francia szót (Assó) is gyakran halljuk vívóktól két vívó versenyzését jelenti. Bandage (francia bandázs) bekötés, vagyis a párbajozók nyakukat, hónaljukat, csuklójukat stb. beburkolják, hogy védjék a veszedelmes sérüléstől. Ki nem hallotta még labdarúgótól ezt a szót bekk? Az angol backnak írja és mondja mint mi. Védőjátékost jelent, nemcsak „háttvédet”, amilyen értelemben mi használjuk. Az angol ugyanis a „fedezet”-játékos half-back-nek (half-beck) nevezi. Ha már a lapdarugásnál vagyunk említsük meg a szintén angol center-t (szentör) is, amely középső csatárt, vagy centerhalfot (középső fedezet) jelent. Corner (angol koner) sarok? A pálya négy sarka és a sarkokról való büntető rúgás vagy dobás is, melyet azonban angliában corner kick (-kik)-nek neveznek. Cox (angol kaksz) kormányos a versenycsónakban. Non cox (not kaksz) kormányos nélküli csónak. Kiváló versenyzőről azt mondják, hogy crack (angol krek), ami kiváló jelent. A teniszbíró gyakran mondja: All (angol oal) ami azt jelenti, hogy mind a kettőnek egyenlően ugyanaz az eredménye. Backhand (angol bekhand) szintén teniszszó: a lapda-ütőt tartó kézzel ellenkező oldalra repülő lapda. Ha az idomított vadaszabet le akarjuk fektetni, rákiáltunk: drop! (angol drap), pedig ez a szó nem is lefekvést, hanem a lóversenyen a mélyebb pályára való leugrást jelenti. Dekatlon (görög dekatlon) tíz számból összetett atletikai

verseny; az all round atléta próbaköve. Diskos (görög diszkosz) tányéralaku két kilós, fémmel becsügetett fakorong. Doping (angol) felüldítést jelent, a versenyzők dörzsöléssel, hideg itallal frissítik fel, de tilos az izgató szerek, mérgek használata. Double-scutt (angol döbl-szköl) olyan versenycsónak, amelyben két versenyző ül négy evezőlapáttal. ouche (francia tuss) a vívók és birkózók nyelvén az a helyzet, amelyben a kard érinti az ellenfelet, vagy a birkózó vállá odaért a szőnyeghez, amit sikernek, vagy győzelemnek számítanak. A társaság legöregebb tagját. Doyen-nek (francia doajen) magyarul: dozsén) mondják. Dress (angol dresz) ruha, öltözet, de inkább csak a sportoló versenyző ruhája. Az öregebb urak még ma is duellumnak (latin) emlegetik a párbajt Court (angol koart) a teniszpálya. Drive (angol dreiv) teniszben a repülő lapdának olyan elütése, hogy haladása közben peregen is tengelye körül. Ensemble (francia anszambel) közös együtt való játék. A gyakran használatos ankt (szakértők tanácskozása) a francia enquete szó szolgai átvevése. Hasonlóan francia az entrée (antré) is, ami belépést és belépődíjat is jelent. Epée-nek (epé) mondja a francia, merev, háromélű párbajozó törét, mellyel természetesen inkább csak versenyeznek. A vissza, vagy feltartóztató szurást coup d'arret-nek (ku darre) írják. Itt említjük meg a vívóversenyek vezényszavait is: franciául: en garde (an gard) allez (allé), arretez (ar-rété) olaszul: guardia (guardia), avanti, halt. Angolul: erre you ready (ar juredy (ar juredi) go (gou), stop (sztóp) németül: Stellung, los (losz), halt és magyarul: állás, rajt, állj. Ha a lapdarugók udvariasan és nem durván játszanak azt írják: fair (angol fár) volt a mérkőzés, ami szó-

pet becsületeset jelent, de ha kárt tettek egymásban és szabályellenesen küzdöttek, fault-okat (angol foalt) követtek el, nem kapnak elismerő tapsot. A teniszben ellenben a fault nem durvaságot és szabálytalanságot, hanem csak ügyetlenséget, hibát jelent. Forward (angol forward) a lapdarugó, polózó és hokizó csapat támadó játékosa: a csatár.

Ezzel eljutottunk a football-hoz (futbál), a legnépszerűbb sporthoz, amelynek angol neve lábat és lapdát is jelent. A football match (meccs) lapdarugó mérkőzés. A lapdarugó szövetséget az angolok nyomán Football Associationnak (esszösiésen) írják. Még néhány lapdarugó kifejezés (valamennyi angol) full-back (fulbeck) háttvéd: free-kick (fri-kikk) szabadrugás; goal (gol), kapu, vagy a kapuba rúgott lapda? goal keeper (gól kiper) kapus; half teme (haf teim) féldő: hands (hendsz), a lapdának kézzel való tiltott érintése: kick off (kikk af) kezdő rúgás: off side (af szájd) lesben állás, amikor a támadó játékos ellenfele térfelén közelebb van a kapuhoz, mint a lapdát rúgótársa és közte valamint a kapu között nincs legalább két játékos az ellenfél csapatából; out (aut), amikor a lapda a pálya határvonalaán túl jut; tuch (taca) oldalvonalon, amikor a lapda kigurul a játéktérrel.

„Örtüz“ cím alatt egy verses kötet jelent meg Telek A. Sándor tollából. Mikor a könyvecskét szemügyre vettük s láttuk, hogy Rimaszombaton lett nyomtatva, kíváncsiság fogott el vajjon a cím alatt mi rejtőzik. És ime olyan e kötet melybe, ha belebotlunk: Dárius kincse tárul szemünk elé s a viharos ködös éjszakából egy perzselő üstökös csillagfénye világítja be a jövőt. És ha a verses kötetet kincsek és fénynek neveztük róla már méltó kritikát mondhatunk. Az ősi magyar faji erő lángoló honszerelme szikrázik minden sorából, bátor, őszinte, egyszerű, köntösben s ha néhol fel is oldja a költői kötelékeket: célját eléri. mert feszült figyelmet vált ki, tanít, gyönyörködtet és példát mutat. Nincs benne erőltettség, nagy tapasztalatot árul el s meggyőz bennünket, hogy költőnk az igazak közül való. Ugy érezzük, hogy e könyvecskét benső szeretettel ajánlhatjuk minden a magyar hazáért dolgozó testvérünknek, mert az író lelke határtalan honszerelemtől izzó valóság.

Aranyeres bajoknál, beldugulás, repedés, kelés, végbélvérzés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellazorulás, szivdobogás és szédülési roham eseteinél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbulést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe **Ferenc József** vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárral mennyiségben rendelik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Villannyal varr Önt A Singer motor megkíméli Önt a fáradságtól, hogy varrógépet lábbal hajtsa. Szíveskedjék valamelyik Singer fióküzletben, a Singer motor bemutatását kérni.

Underwood írógépek, **Indian** motorkerékpárok és **Opel** autók vételköltséget nélküli bemutatása és díjtalan próbautak. Ligeti Imre Starján Fő-u. 303 feltűnően előzékeny fizetési feltételek.

A PARÁDI VIZ

a leghíresebb orvostanárook véleménye szerint **kiváló gyógyszernek** bizonyult idült, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyaghurutban szenvedőknél, emésztési zavarok, aranyér, máj és lépdegánatok eseteiben, csúsz és köszvénybajoknál.

Kitűnő asztali és borvíz.

Mindenütt kapható.

Főlerakat: Forrástermek és Asványvíz Kereskedelmi Részvény-Társaság. Budapest, VI., Király-utca 12.

Pályázati hirdetmény.

A Salgótarjáni Ipartestület a székházában levő üzletvezetői állásra pályázatot hirdet. Pályázati határidő f. hó 24-ig. A feltételek meg tudhatók az ipartestületi irodában.

Salgótarján, 1928. július 19-én.

Ipartestületi elnökség.

